



## Úřady práce prověřily 2 445 firem

**Během 1. čtvrtletí roku 2005 provedly úřady práce (ÚP) celkem 2 445 kontrol. Kontroloři uložili 461 pokut v celkové výši 10 123 900 Kč. Z celkového počtu kontrol nezjistily úřady práce v 924 případech žádné závady. Z výsledků kontrol vyplynulo, že zaměstnavatelé nejčastěji porušují zákoník práce, zákon o mzdě a zákon o zaměstnanosti.**

Do provádění kontrol se velmi pozitivně promítl nový zákon o zaměstnanosti, který jejich provádění zefektivnil. Jména zaměstnavatelů není možné v souvislosti s povinností mlčenlivosti vyplývající ze zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, zveřejnit.

**Dodržování pracovněprávních předpisů patří mezi základní povinnosti zaměstnavatele.** Ne všichni se tím však řídí. Kontrola dodržování těchto předpisů je nezbytnou součástí činnosti úřadů práce. Od 1. října 2004 se ÚP práce řídí ust. § 8 odst. 1 písm. l) a ust. § 126 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Dodržování pracovněprávních předpisů kontrolují úřady práce pravidelně, a to na základě plánu kontrolní činnosti a také na základě podnětů občanů. Podle současné právní úpravy může úřad práce uložit pokutu za porušení pracovněprávních předpisů až do výše 2 milionů korun.

**Od ledna do března 2005 porušovali zaměstnavatelé nejčastěji zákoník práce.** Kontroloři zjistili celkem 2 697 porušení tohoto právního předpisu. Toto číslo zahrnuje porušení jednotlivých ustanovení zákoníku práce, jejichž výskyt činil více než 100 případů.

V 852 případech nepřidělovali zaměstnavatelé svým zaměstnancům práci podle pracovní smlouvy, nevypláceli mzdu za vykonanou práci nebo nedodržovali ostatní pracovní podmínky na základě kolektivní nebo pracovní smlouvy. V 421 případech nevyplatili zaměstnavatelé při rozvázání pracovního poměru odstupné ve stanovené výši nebo dokonce neposkytli odstupné vůbec. Mezi závažná porušení zákoníku práce patří i to, že zaměstnavatelé překročili týdenní či roční limit přesčasové práce.

**Při kontrole zjistily úřady práce celkem 984 porušení zákona o zaměstnanosti.** Zaměstnavatelé nejčastěji porušovali zákon tím, že zaměstnávali cizince bez povolení k zaměstnání nebo povolení k pobytu, neinformovali příslušný úřad práce o tom, že zaměstnávají cizince, u kterého ÚP nevyžaduje povolení k zaměstnání nebo praktikovali tzv. švarc systém.

**Pokud jde o dodržování zákona o mzdě,** porušili zaměstnavatelé svou povinnost ve více než 1 900 případech. Zákon nejčastěji obcházel tím, že nedodrželi podmínky pro výpočet průměrného výdělku, nevypláceli mzdu v pracovní době a na pracovišti, nevydávali zaměstnanci písemný doklad s údaji o jednotlivých složkách mzdy nebo nevyhověli žádosti zaměstnance a odmítli mu posílat mzdu na bankovní účet. Častým porušením také byly případy, kdy



zaměstnavatelé nevypláceli stejnou mzdu zaměstnancům, kteří vykonávali stejnou činnost po stejnou dobu.

**Přibližně 70 % kontrol provedly úřady práce u menších firem, které zaměstnávají maximálně 25 lidí.** Z celkového počtu podniků, kterým kontroloři uložili pokutu, připadá 72 % právě na tyto zaměstnavatele. Průměrná výše sankce v tomto sektoru byla 18 880 Kč. Úřady práce ukládají menším firmám pokuty spíše nižší, protože jsou si vědomy toho, že by vyšší částka mohla být v těchto případech likvidační. Cílem je, aby sankce měly spíše motivační charakter a nepřispěly tak ke zhoršení situace na trhu práce. Navíc malé firmy nemají na rozdíl od větších zaměstnavatelů specializované odborníky, kteří by zabezpečovali personální agendu, dostatek informací a často ani dostatek prostředků k zabezpečení této agendy. Úřady práce se proto prostřednictvím kontrol snaží v první řadě zvýšit právní povědomí drobných podnikatelů.

Přibližně 23 % z celkového počtu kontrolovaných firem připadá na **zaměstnavatele s 50 – 250 zaměstnanci**. 24 % tvoří z celkového počtu těch, kteří dostali pokutu v průměrné výši 35 900 Kč.

Podniky s **více než 250 zaměstnanci** se na celkovém počtu kontrol podílejí přibližně 4 %. Z celkového počtu firem, kterým úřady práce uložily pokutu, tvoří asi 2 %. Zaměstnavatelé v tomto sektoru zaplatili v průměru 52 200 Kč.

Tři procenta kontrolovaných subjektů tvoří **veřejná správa**. Z celkového počtu zaměstnavatelů, které úřady práce pokutovaly, tvoří 2 % s průměrnou výší sankce 4 800 Kč.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

**Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2**

**Kateřina Beránková**, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: [katerina.berankova@mpsv.cz](mailto:katerina.berankova@mpsv.cz)

**Vladimír Hrubý**, vedoucí tiskového oddělení, tel.: 221 922 503, e-mail: [vladimir.hruby@mpsv.cz](mailto:vladimir.hruby@mpsv.cz)

[www.mpsv.cz](http://www.mpsv.cz), [www.noviny-mpsv.cz](http://www.noviny-mpsv.cz)

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. V resortu pracuje přibližně 15 000 zaměstnanců. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tlaskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.